Socialutskottets betänkande

1981/82:10

om vissa ekonomisk-politiska åtgärder, m. m., såvitt avser höjning av de allmänna barnbidragen

Motion

Med anledning av proposition 1981/82:30 om vissa ekonomisk-politiska åtgärder, m. m. har väckts bl. a. motion 1981/82:46 av Olof Palme m. fl. (s), vari yrkas avslag, ändring eller komplettering av förslag som lagts fram i propositionen. Under hänvisning till motiveringen i nämnda motion yrkar motionärerna i motion 1981/82:50, såvitt här är i fråga (yrkandena 1 och 2)

1. att riksdagen till Allmänna barnbidrag på tilläggsbudget I till statsbudgeten för budgetåret 1981/82 anvisar ett förslagsanslag av 255 000 000 kr.,

2. att riksdagen – vid bifall till föregående yrkande – beslutar att flerbarnstillägg skall utgå med 750 kr. om barnens antal uppgår till tre och ökas med 1 500 kr. för varje ytterligare barn.

Utskottet

Motionärerna anser under hänvisning bl. a. till försämrat bostadsstöd och avveckling av livsmedelssubventionerna att åtgärder måste vidtas för att ge barnfamiljerna ett utvidgat ekonomiskt stöd. De yrkar att det allmänna barnbidraget vid årsskiftet 1981-1982 skall höjas med 300 kr. per barn och år. Motionärerna anser mot bakgrunden av att socialdemokraterna under våren 1981 yrkat avslag på regeringens förslag om flerbarnstillägg (prop. 1980/81:188, SoU 1980/81:44) att tillägget inte skall höjas. De yrkar därför att flerbarnstillägget skall fastställas i krontal i stället för som viss andel av barnbidraget.

Finansutskottet har i sitt betänkande FiU 1981/82:1 tillstyrkt omfattningen av de sparåtgärder som föreslås i proposition 1981/82:30. Utskottet har därvid uttalat att utskottet inte kan tillstyrka omfattande nya utgifter, exempelvis höjda barnbidrag och studiebidrag som föreslagits av socialdemokraterna. Finansutskottet noterar att förslaget härom ingår i ett alternativ där man helt avvisar tanken på sänkt mervärdeskatt. Sänkt mervärdeskatt har, anför utskottet, självklart gynnsamma verkningar på barnfamiljernas ekonomi.

Med hänvisning till vad finansutskottet anfört avstyrker utskottet motion 1981/82:50 i här aktuell del.

Utskottet hemställer

beträffande höjning av de allmänna barnbidragen att riksdagen avslår motion 1981/82:50 yrkandena 1 och 2.

Stockholm den 4 november 1981

På socialutskottets vägnar
GABRIEL ROMANUS

Närvarande: Gabriel Romanus (fp), Karl Leuchovius (m), Rune Gustavsson (c), Evert Svensson (s), Anna-Greta Skantz (s), John Johnsson (s), Blenda Littmarck (m), Kjell Nilsson (s), Karin Israelsson (c), Kersti Swartz (fp), Anita Bråkenhielm (m), Stig Alftin (s), Gunhild Bolander (c), Maria Lagergren (s) och Anita Persson (s).

Reservation

Evert Svensson, Anna-Greta Skantz, John Johnsson, Kjell Nilsson, Stig Alftin, Maria Lagergren och Anita Persson (alla s) anser

dels att det avsnitt i utskottets betänkande på s. 1 som börjar med "Finansutskottet har" och slutar med "aktuell del" bort ha följande lydelse:

I en reservation som avgivits av socialdemokraterna till finansutskottets betänkande FiU 1981/82:1 om vissa ekonomisk-politiska åtgärder, m. m. (prop. 1981/82:30) erinras om att det i motion 1981/82:46 framhålls att barnfamiljerna drabbas särskilt hårt av följderna av den borgerliga ekonomiska politiken. För att i någon mån kompensera dem för detta föreslås att barnbidragen höjs med 300 kr./år. Mot bakgrund av den snabba inflationen, som varit särskilt markerad i fråga om livsmedlen vilka väger särskilt tungt i barnfamiljernas hushållsbudgeter, finner reservanterna i finansutskottet detta förslag välmotiverat.

Socialutskottet ansluter sig till finansutskottets bedömning. Socialutskottet ansluter sig också till motion 1981/82:50, såvitt däri förordas att flerbarnstillägget inte nu skall höjas och att erforderliga medel för barnbidragshöjningen skall anvisas på tilläggsbudget I.

Lagtekniskt bör höjningen av barnbidraget i förening med oförändrad storlek på flerbarnstillägget ske på det sättet att lagen (1981:702) om ändring i lagen (1947:529) om allmänna barnbidrag – som innehåller reglerna om flerbarnstillägg – upphävs och en ny lag om ändring i barnbidragslagen antas som innefattar såväl barnbidragshöjningen som reglerna om flerbarnstillägg.

dels att utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

att riksdagen med anledning av motion 1981/82:50 yrkandena 1 och 2

a) antar vid betänkandet som bilaga 1 fogat förslag till lag om upphävande av lagen (1981:702) om ändring i lagen (1947:529) om allmänna barnbidrag,

b) antar vid betänkandet som bilaga 2 fogat förslag till lag om ändring i lagen (1947:529) om allmänna barnbidrag,

c) till *Allmänna barnbidrag* på tilläggsbudget I till statsbudgeten för budgetåret 1981/82 under femte huvudtiteln anvisar ett förslagsanslag av 255 000 000 kr.

Bilaga 1

Förslag som framlagts i reservationen

Förslag till
Lag om upphävande av lagen (1981:702) om ändring i lagen (1947:529) om allmänna barnbidrag

Härigenom föreskrivs att lagen (1981:702) om ändring i lagen (1947:529) om allmänna barnbidrag inte skall träda i kraft.

Bilaga 2

Förslag som framlagts i reservationen

Förslag till
Lag om ändring i lagen (1947:529) om allmänna barnbidrag

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1947:529) om allmänna barnbidrag[1]

dels att 1, 1 a och 11 §§ skall ha nedan angivna lydelse,

dels att i lagen skall införas två nya paragrafer, 2 a och 4 a §§, av nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
1 §[2]	
För barn, som är svensk medborgare och bosatt i riket, skall av allmänna medel såsom bidrag till barnets uppehälle och uppfostran utgå allmänt barnbidrag med *3 000* kronor om året i enlighet med vad nedan närmare stadgas.	För barn, som är svensk medborgare och bosatt i riket, skall av allmänna medel såsom bidrag till barnets uppehälle och uppfostran utgå allmänt barnbidrag med *3 300* kronor om året i enlighet med vad nedan närmare stadgas.

Allmänt barnbidrag skall utgå jämväl för här i riket bosatt barn, som icke är svensk medborgare, såframt barnet fostras av någon som är bosatt och mantalsskriven i riket eller ock barnet eller endera av dess föräldrar sedan minst sex månader vistas i riket.

1 a §	
Frågor om allmänna barnbidrag *handhavas* av riksförsäkringsverket och de allmänna försäkringskassorna.	Frågor om allmänna barnbidrag *handhas* av riksförsäkringsverket och de allmänna försäkringskassorna.
Beslut om allmänt barnbidrag fattas av den allmänna försäkringskassa, hos vilken den som *enligt 4 § äger uppbära* bidraget är inskriven eller skulle ha varit inskriven, om han uppfyllt åldersvillkoret i 1 kap. 4 § lagen (1962:381) om allmän försäkring.	Beslut om allmänt barnbidrag fattas av den allmänna försäkringskassa, hos vilken den som *uppbär bidraget är inskriven eller skulle ha varit inskriven, om han uppfyllt åldersvillkoret i 1 kap. 4 § lagen (1962:381) om allmän försäkring.*
	2 a §
	Flerbarnstillägg utgår om någon uppbär allmänt barnbidrag för tre eller flera barn. Vid tillämpning av denna paragraf beaktas inte barn som avses i 4 § tredje stycket eller 7 §.

[1] Lagen omtryckt 1973:449
[2] Senaste lydelse 1980:692

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
	Flerbarnstillägget utgår med 750 kr. om barnens antal uppgår till tre och ökas med 1 500 kr. för varje ytterligare barn. *Vid beräkningen av flerbarnstillägget skall de barn för vilka någon uppbär allmänt barnbidrag räknas samman med de barn för vilka någon annan uppbär allmänt barnbidrag om dessa bidragsmottagare stadigvarande sammanbor och är eller har varit gifta med varandra eller har eller har haft barn gemensamt.* *Den som önskar uppbära flerbarnstillägg med stöd av tredje stycket skall anmäla detta till den allmänna försäkringskassan.* *Om inte annat föreskrivs skall bestämmelserna om allmänt barnbidrag i denna lag eller i andra lagar eller författningar tillämpas på flerbarnstillägg.*
	4 a § *Rätten att uppbära flerbarnstillägget tillkommer den som uppbär allmänt barnbidrag för de barn som flerbarnstillägget avser. Har barnbidragen olika bidragsmottagare betalas flerbarnstillägget till kvinnan eller, om bidragsmottagarna gör anmälan härom, till mannen.*
11 §[1]	
Barnbidrag utbetalas kvartalsvis genom riksförsäkringsverket. *Angående sättet och tiden för utbetalningen meddelar regeringen närmare bestämmelser.*	Barnbidrag utbetalas kvartalsvis genom riksförsäkringsverket. *Det kvartalsbelopp som skall utbetalas i barnbidrag eller flerbarnstillägg avrundas till närmast högre hela krontal. Regeringen meddelar närmare föreskrifter om sättet och tiden för utbetalningen.*

Har barnbidrag ej utbetalats före utgången av året näst efter det, till vilket bidraget hänför sig, föreligger ej längre rätt till bidraget, såvida ej den bidragsberättigade inom nämnda tid hos allmän försäkringskassa gjort gällande rätt till bidraget.

[1]Senaste lydelse 1975:153

Har barnbidraget ej lyfts förc utgången av året näst efter det, under vilket bidraget förfallit till betalning, skall bidraget vara förverkat.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1982.

GOTAB Stockholm 1981